

Синіговець О.М., Федоренко О.В.

*Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут",
м. Харків*

Конкуренція українського міжнародного бізнесу в сучасному світі

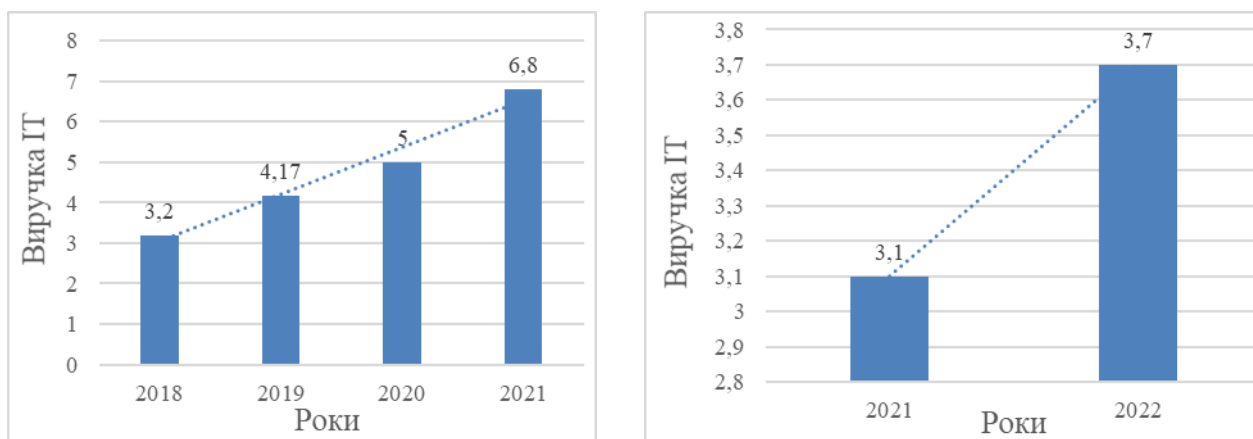
oms.ukr.kpi@gmail.com

Війна вплинула на всі види бізнесу в країні, як і на українського виробника так і на іноземного. Економіка країни зазнала шалених збитків і швидкоростучу інфляцію, яка складає 101% [2]. Виробники шукають способи, як розвивати свій бізнес в умовах війни та стати конкурентоспроможним виробником своєї продукції, тому мета цих досліджень є актуальною. Досліджуючи вітчизняний і зарубіжний досвід розвитку в умовах кризи, теоретичні здобутки за допомогою методів аналізу, порівняння і узагальнення визначимо головні кроки дій.

До війни Україна конкурувала в багатьох сферах, таких як: сільське господарство, металургійний комплекс, машинобудування, мінеральні продукти, хімічна промисловість, енергетика та послуги в ІТ сфері, але більше експорту було в сфері сільського господарства, енергетики та ІТ. Країна є найбільшим у світі виробником соняшникової олії, великим світовим виробником зерна та цукру та була майбутнім глобальним гравцем на ринках м'яса та молока. Також, має переваги у виробленні меду та горіхів. Країна була експортером електроенергії до країн Східної Європи, ця енергія була експортована за використання атомної та гідроенергії, була країною-партнером багатьох європейських енергетичних програм. Також до повномасштабного вторгнення, була великим транзитом для європейського імпорту російського газу. ІТ-сектор - це галузь, яка розвивається високими темпами. Експорт технологій у 2021 році зріс на 35%, для порівняння у 2020 році становив 24%. Виручка бізнесу від ІТ-експорту зросла з \$5 млрд. до \$6,8 млрд. у 2021 році, зареєстровано більше 5000 компаній і майже 130 офісів і дослідницьких центрів глобальних компаній, таких як Microsoft, Magento, Amazon, Samsung та інших. Під час війни Україна скоротила свій експорт, але у сільськогосподарській сфері країна продовжує виробництво зернових і олійних продуктів, не дивлячись на те, що основні орні

території окуповані. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, в червні 2022 року ми експортували 2,17 млн. тонн зернових, зернобобових, олійних і продуктів їх переробки, що на 470 тис. тонн, або 25% більше, ніж у травні.

ІТ-сектор залишається рушійною силою української економіки та швидко розвивається. Внесок цієї галузі у ВВП країни поступово зростає. За даними НБУ, експорт забезпечив рекордні \$2 млрд доходу за перший квартал 2022 року, незважаючи на воєнний стан, мобілізацію, вимушений переїзд бізнесів і колективів. Цей розвиток бачимо на діаграмі:

а) за роками з 2018 по 2021;

б) за перше півріччя 2021 і 2022 рр.

Рисунок 1 – Експорт ІТ-послуг (розроблено авторами на основі джерела [2]).

На даний час ІТ – галузь, що забезпечує економічну підтримку своєї держави, згідно з даними IT Ukraine, 77% ІТ-компаній залучили нових клієнтів під час війни, 56% з них очікують зростання на 5-30% цього року. Після того, як Україна стала кандидатом до вступу у ЄС, вона також стала членом європейської енергетичної системи ENTSO-E. Це дає змогу нашим енергетичним виробникам експортувати більше української енергії. Протягом березня-серпня 2022-го року експортувала 1 335 717 МВт-год електричної енергії, за напрямками – Польща, Молдова, Румунія, Словаччина, і це тільки з трьох великих енергетичних компаній – “ДТЕК” ”Енергоатом” та ”Укргідроенерго”[2].

Світовий бізнес був вже в схожій ситуації під час пандемії COVID 19, тому маємо приклади розвитку бізнесу навіть в таких ситуаціях. Розвилися послуги

доставки страв із приготування їжі. Багато провідних брендів приготування та доставки їжі, розробники і продавці ігор та відеоігор стрімко зростають завдяки тому, що люди проводять більше часу вдома. Скориставшись цією тенденцією, кілька малих підприємств, які пропонують приготування та доставку їжі, також спостерігають підвищений попит. Також, багато провідних американських роздрібних і продуктових компаній заробили мільярди під час пандемії. Особливо це стосується Amazon і Walmart, двох найбільших компаній Америки.

У висновку, можемо сказати, що український міжнародний бізнес розвивається навіть через складну ситуацію, прикладом є сфери сільського господарства, енергетики, ІТ. Українські виробники шукають способи як розробити свій бізнес. По перше, треба розробити дійсно корисний та диференційований продукт. Є великий попит на українську продукцію, послуги та контент. Українцям та іноземцям схочеться пізнати нашу історію, культуру. По друге, треба знайти інвесторів, що нададуть інвестиції у бізнес. Щодо європейському ринку, то багато європейських країн дають гранти на розвиток бізнесу. В Україні працюють багато інвестиційних фірм, такі як Horizon Capital, Dragon Capital, Diligent Capital Partners, UMG Investments. По третє, розробіть маркетингову стратегію для фірми. Проаналізуйте усі ризики, політичні, економічні, соціальні, це дасть змогу підготувати продукт до можливих проблем.

Перелік використаних джерел інформації

1. Експорт зернових, зернобобових, олійних продуктів [Електронний ресурс] // Урядовий портал, Міністерство аграрної політики та продовольства України. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/news/>

2. Статистика експорту України [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.